

ОРЫНБАСАРОВА ГҮЛАЙХАН ҚАПИЗОЛЛАҚЫЗЫ

*Атырау облысы, Махамбет ауданы,
Талдыкөл ауылы «Айналайын» бөбекжай
бақшасының педагог – психологі*

Жылы жүрек – тәтті тілек!

(балабақша тәрбиеленушілеріне арналған тренинг)

«Айналайын» бөбекжай бақшасының «Балдырған» тобының тәрбиеленушілеріне «Жылы жүрек – тәтті тілек!» тақырыбында тренинг өткіздім.

Мақсаты:

- балалардың топ ішінде бір – бірімен достық қарым – қатынастарын нығайту;

- бір – біріне жақсылық тілеуге, өкпелетпеуге, жаман әдеттерден бойларын аулақ ұстауға тәрбиелеу.

Топтағы барлық балаларды алдымен бір үлкен шеңберге отырғызып, жақсы көңіл – күймен сәлемдестірдім. Кейін қолыма арнайы орташа пішіндегі жүрек қиындысын алып, тренингтің мақсаты мен жүру барысын балаларға таныстырдым. Алдымен өзім оң жақ жанымдағы кішкентай Мансурға өз тілегімді айтып, жүрекшені сыйладым. Әрі қарай балалар өздерінің кішкентай жүректерінен шыққан жылы сөздерін достарына арнап, тренинг өте жағымды көңіл – күймен жалғасты. Содан соң балаларға тәрбиешінің, көмекші тәрбиешінің оларға жасап жатқан еңбектерін түсіндіріп өттім. Балалармен бірлесе отырып, түрлі – түсті қағаздан әдемі жүрекшелер жасап, апайларына сыйлап, жылы сөздерін айтып, тамаша көңіл – күй сыйладық. Әрі қарай балалармен бірге «Жылы құшақ» тренингін өткіздім. Балаларға тренинг шартын түсіндірдім. Бір – бірінің жанына қатар түзеп тұрып, өздерінің жанындағы достарын құшақтап, бастарын сипап, көңілді әсерде болды.

Тренинг соңында балаларға әрқашан тату, дос болу керектігін, үлкендерді тыңдау, кішілерге қамқор болу керектігін түсіндірдім. Балалар да өз достарына, бауырларына көрсеткен қамқорлықтарын жарыса айтты.

Балапандардың осындай жақсы қасиеттерін көре отырып, қатты қуандым

S00065 04.03.2025 ж

СИҚЫРЛЫ ТАБИҒАТ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ

Сабағатулаева Меруерт Сабағатулақызы

Шығыс

Қазақстан

облысы

Зайсан

ауданы.

"Күншуақ"

жекеменшік

бөбекжай

балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балаларға жер, су, ауа туралы түсінік беру.

Білімділік мақсаты: Судың сұйық зат екені, әр түрлі күйге ұшырап жаңбырға, қар, мұзға айналатынын түсіндіру.

Дамытушылық мақсаты: Тілдерін, танымдық белсенділіктерін дамыту.

Тәрбиелік мақсаты: Табиғатты қорғауға тәрбиелеу.

Іс –әрекет кезеңдері

Тәрбиешінің іс -әрекеті

Балалардың әрекеті

Мотивациялық-қозғаушылық

- Балалар ұйқыдан ояғанда даладан нені көресіңдер?

- Күнді, күннің нұрын көреміз.

- Күннің нұрын көргенде қалай қуанасыңдар?

- Далаға шыққанда жоғарыдан нені көреміз?

- Төменнен нені көреміз?

Ендеше балалар біз аспанға, жерге, күнге және келген қонақтарға жылы лебізімізбен сәлемдесейік.

Қайырлы таң көк аспан

Қайырлы таң алтын күн

Қайырлы таң асыл жер

Қайырлы таң қонақтар

Қайырлы таң достарым

Достарымды көргенде

Қуана қарсы аламын

Сәлем, сәлем, сәлем!

- Алақай! - деп қуанамыз.

- Жоғарыдан аспанды, бұлтты, күнді көреміз.

- Ағашты, үйді, жерді көреміз.

Іздену-құрастыру

Тілді жаттықтыру:

Ер-ер-ер-дөңгелек жер

у-у-у-мөлдір су

уа-уа-уа-таза ауа

Балалар, осы жаттығуда сендер қандай сөздер естідіңдер?

II. Сурет бойынша әңгіме.

1. Педагог ыдыстағы топырақты көрсетеді.

- Мынау не? Яғни, жер бетіндегі топырақтан гүл, шөп, ағаш, т.б. өсімдіктер өсіп шығады.

2. Ауа. Ауа-көзге көрінбейді. (терезені ашып, ішке ауа енгізу).

Ауаны жұтып, терең дем аламыз.

3. Су. -Балалар, су бізге қажет пе? Не үшін? (-Суда нелер өмір сүреді?)

-Қандай су көліктері болады?

III. Тәжірибе.

Стакандағы суды жерге ағызу. Қандай дыбыс естиміз?

-Судың иісі бар ма? -Түсі бола ма?

-Ендеше, ыдыстағы суға темір салайық, көріне ме?

Яғни, су түссіз, мөлдір болады.

-Суға бояу қосайық. Түсі өзгерді ме? Қандай түс шықты?

Далада қар жатыр, күн жылынғанда қар, мұз еріп, суға айналады.

Ал, осы қарды (қарды көрсету) жылы жерге қойса, еріп, суға айналады,

мұздатқышқа салып қатырса, мұзға айналады.

(қарды алақанға салып, ұстап тұрып, еріп суға айналғанын көрсету).

IV. Сергіту сәті:

Сылдырлайды мөлдір су

Мөлдір суға қолың жу

Жуынсаң сен, әрдайым

Таза бетің, маңдайың.

Тазалықтың досы-

Су дегенің- осы.

V. Жұмбақ:

1) Көк аспанда қалқиды

Күннің көзін жабады.

Ол не?

2) Қыста ғана болады

Ұстасаң қолың тоңады?

(жер,су,ауа)

(топырақ)

Балалардың жауабы
(балық, бақа, жылан т.б.)
(қайық, кеме)

(сылдырлайды)

(өкрінеді).
(иіссіз)

(бұлт)
(қар)

Рефлексиялы-түзету

Сұрақ –жауап арқылы.

Балалар сабаққа жақсы қатысқандарың үшін сыйлық ала келдім

Қоштасу.

Қол ұстасып тұрайық.
Шеңберді біз құрайық
Көріскенше күн жақсы
Сау саламат болайы

Біз не білдік, не үйрендік

ДЖАНАШЕВА ЖАЗИРА СЕЙСЕМБЕКОВНА

Шығыс Қазақстан облысы Зайсан қаласы

“Күниуақ” жекеменшік бөбекжай балабақшасының тәрбиешісі

Мақсаты: Балаларға дыбыс туралы түсінік бере отырып, дауысты дыбыс және дауыссыз дыбыстарды ажыратуды үйрету. Сөздегі буын санын анықтау. Дыбыстық талдау жасауға үйрету. Ұқыптылыққа, сауаттылыққа, шапшандыққа тәрбиелеу.

Әдіс тәсілдер: Сұрақ – жауап, түсіндіру, дидактикалық ойындар.

Іс әрекет кезеңдері	Педагогтің іс әрекеті	Балалардың іс әрекеті
Мотивациялық - қозғаушылық	<p>Шаттық шеңбері Амандасу үлкенге, Тәрбиенің ісі ғой. Ал қанекей бәріміз, Сәлем дейік үлкенге. Қайырлы күн қонақтар! Қайырлы таң балалар!</p> 	балалар қол ұстасып шаттық шеңберіне тұрады. Қонақтармен амандасады.
Ұйымдастырушылық - ізденістік	- Балалар, қазір жылдың қай мезгілі? - Қай ай? - Бүгін аптаның қай күні?	-көктем мезгілі - мамыр айы - бейсенбі
	<p>Сұрақ - жауап: - Дыбыстар нешеге бөлінеді? - Дауысты дыбыстар қандай дыбыстар?</p>	Дыбыстар екіге бөлінеді. Дауысты және дауыссыз

	<p>- Дауыссыз дыбыстар қандай дыбыстар? - Дыбыстарды не істейміз? - Әріптерді не істейміз?</p> <p>Балалармен жеке жұмыс - Дыбыстық талдау жасау - Буындарды қос - Түсіп қалған әріптерді тап - Қай дыбыстан басталады</p> <p>Сергіту сәті: Оң қолымда – бес саусақ , Сол қолымда – бес саусақ , Алақанды ашамыз, Бесті беске қосамыз. Кел, санайық ал мұны,</p>	<p>А,О,Ә,Ы Қ,М,Н,Ж,З Естиміз, айтамыз Көреміз, жазамыз Дауысты, дауыссыз - Шеңбер, жаңбыр, қасқыр</p> <p>Балалар, қалта, аспан</p> <p>Іс қимылмен жасап көрсетеді.</p> <p>Суреттер</p> <p>Бүркіт, кітап, үйрек, щетка, балық</p> <p>Ойынға барлық балалар қызығушылықпен қатысады.</p>
--	---	--

	<p>Нешеу болды барлығы? Оң қолымда – бес саусақ. Сол қолымда – бес саусақ. Жасырып ем бесеуін, Қалды мұнда нешеуі? Бесеу екен қалдығы, Нешеу еді барлығы?</p> <p>Қызықты тапсырма: Топтық жұмыс: Допта жасырынған сөздерді табу. Сол сөздерге сөйлем құрастырып, сөйлемнің сызбасын жазу. “Дидактикалық ойын” “теңге алу” Буындарды оқу</p> 	
<p>Рефлексиялық - түзетушілік</p>	<p>- Дауысты дыбыстар қандай дыбыстар? - Дауыссыз дыбыстар қандай дыбыстар?</p> <p>Балаларды мадақтап, ашық оқу - іс әрекетін қортындылау</p>	<p>А,О,Э,Ы Қ,Т,Р,С,Ғ</p>

Күтілетін нәтиже:

Орындайды:

Сөздерге дыбыстық талдау жасайды,
 Сызба арқылы сөйлем құрайды.

Түсінеді: Ойын шарттарын;

Қолданады: дыбыстарды дұрыс ажырата алады

Заттық-кеңістіктік дамытушы орта

ПАРЕН ГҮЛЗАДА АУЕЛҚЫЗЫ

Мақтаарал ауданы мырзакент кенті

№11 Нұрбөбек бөбекжай бақшасы

Ортаңғы «Балдырған» тобының тәрбиешісі

Балалардың дамуындағы маңызды факторлардың бірі – олардың қабілеттерін қалыптастыруға қолайлы жағдайлар жасау болып табылады. Баланы жан-жақты дамытудың тиімді жолдарының бірі, бала қабілетін арттыратын қолайлы заттық кеңістік дамытушы ортасын ұйымдастыру, құру болып табылады.

Заттық-кеңістік дамытушы орта дегеніміз не, оны қалай құрамыз? – деген сұрақтар туындайды.

Заттық-кеңістік дамытушы ортаны құруда міндетті түрде әр жастағы балалардың жеке ерекшеліктері мен қабілеттерін, қызығушылығын ескеруіміз қажет,

Заттық-кеңістіктік дамытушы орта – балаға заттар мен ойыншықтарға еркін қолжетімділікті және немен айналысатынын өз бетінше таңдауын, өз идеяларын іске асыру мүмкіндігін қамтамасыз ететін, балалардың бастамасын қолдау үшін жоспарланған әртүрлі материалдары бар ортаның болуы.

Дамытушы ортада бала ересектердің өзіне деген мейірімді қарым-қатынасын, дербестігін ынталандыруын, жеке басын құрметтеуін, балаға қиын сәттерде қолдау көрсетілетінін сезіне білу керек.

Дамытушы ортада балаға өз қызығушылықтары мен мүмкіндіктеріне сүйене отырып, өзін қызықтыратын ойын материалдарымен ойнауға мүмкіндік ала алуы тиіс. Дамытушы ортада баланың мектепте оқуға қажетті дағдыларды жетілдіріліп, әртүрлі әлеуметтік ортадан шыққан балалардың сапалы мектепке дейінгі білім алуы үшін тең бастапқы мүмкіндіктерді қамтамасыз етілуі тиіс.

Дұрыс құрылған дамытушы ортада бала әрекетке ынталандырылады, бала тұлға ретінде дамиды, қабілеттерінің ерте көрінуіне ықпал болады және еркін шешім қабылдауға қалыптасады.

Заттық-кеңістіктік дамытушы ортаға қойылатын жалпы талаптар:

- қауіпсіз;
- қолжетімді;
- әртүрлі;
- мазмұнды;
- көп атқарымды;

- өзгермелі;
- тартымды.

«Балалар үшін – бұл олар үшін ойын түрінде қызықты оқыту;

-ата-аналар үшін – бұл балаларды тиімді оқыту, яғни, балаларды мектепке жақсы дайындаған оқыту бағдарламалары; шаршамай оқу; балалардың денсаулығын сақтау; оқудың жетістігі; оқуға деген ұмтылысты сақтау, беделді мектепке қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету және т.б.;

-тәрбиешілер үшін – бұл олардың қызметін мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының басшыларының, ата-аналардың оң бағалауы; барлық балалардың барлық бағдарламаларды сәтті жүзеге асыруы; балалардың оқу үдерісіне қызығушылығын сақтау; балалардың табысты дамуы; балалардың денсаулығын сақтау; педагогикалық процесті барлық қажетті құралдармен және жабдықтармен қамтамасыз ету және т.б.;

-басшы үшін – бұл ата-аналар мен балалардың тәрбиешілер қызметіне берген жоғары бағасы; балалардың денсаулығын сақтау; педагог пен балалар іс-әрекетінің жетістігі; балалардың оқу уақытын және педагогтардың жұмыс уақытын ұтымды пайдалану; таңдалған бағдарламаларды толық игеру, балаларды мектепке сапалы дайындау

Заттық-кеңістіктік дамытушы ортасын жобалауды, білім беру салалары «Денсаулық» , «Қатынас» «Таным», «Шығармашылық», «Әлеумет» бойынша қалай жүзеге асыруға болады.?

«Денсаулық» білім беру саласы бойынша, балалардың денсаулығын сақтау дағдыларын дамыту үшін дене шынықтыру жабдықтарын, оқу құралдарын және т.б. мақсатқа сай таңдау, орналастыруға қойылатын негізгі талаптар сақтау;

Сауықтыру-шынықтыру орталығы, дене шынықтыру алаңы, балалар алаңдарын талапқа сай жабдықты алуы. Жабдықты таңдаудағы маңызды талаптардың бірі – оны пайдалану кезінде балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылады. Жабдық жасалған материалдар гигиеналық талаптарға сай, экологиялық таза әрі берік болуы керек.

«Қатынас» білім беру саласы бойынша, балалардың коммуникативтік дағдыларын дамыту, ауызша сөйлеуді қалыптастыру, әр түрлі өмірлік жағдайларда қатынас дағдыларын меңгеру, Қазақстан халқының мәдениеті, әдет-ғұрыптары мен дәстүрлерімен танысу, мәнерлеп оқу және қайта айту, дыбыстық сөйлеу мәдениетін тәрбиелеу, белсенді сөздік қорын байыту, сөйлеу нормаларын меңгеру, мемлекеттік және орыс тілдерін оқыту арқылы балалардың іс-әрекетінің әр түрлі түрлерінде тәрбиеленушілердің ауызша және дәйекті сөйлеуін дамыту. Дамытушы ортада «Қатынас» білім беру аймағын, коммуникативті дағдылар, мектеп жасына дейінгі балалардың «қалыптасып келе жатқан сауаттылық» принципі, кітаптар орталығын құру.

«Таным» білім беру саласы бойынша, балалардың танымдық дағдыларын дамыту үшін жаңа буынның ойын жабдықтарын мақсатты таңдау және ұтымды пайдалану, мектеп жасына дейінгі балалардың танымдық дағдыларын дамыту орталықтарын құру, пәндік-кеңістік, дамытушы модельдер, танымдық, зерттеханалық орталықтарын құру.

«Шығармашылық» білім беру саласы бойынша, балалардың шығармашылық дағдыларын дамыту орталықтарын, театрландыру, сурет салу, қолөнер орталықтарын құру.

«Әлеумет» білім беру саласы әлеуметтік дағдылар мен өз бетінше үйрену дағдыларын меңгеруді; қоғамдағы мінез-құлықтың адамгершілік нормаларын, сондай-ақ жалпыадамзаттық құндылықтарды меңгеруді; баланың құрдастарымен және ересектермен қарым-қатынас жасай алуын; дербестікке тәрбиелеуді; айналадағы адамдарға құрметпен қарауды, өз отбасына тиесілік сезімін, эмоциялық жауаптылықты, эмпатияны қалыптастыруды; қазақ халқының, сондай-ақ басқа да халықтардың тарихы мен мәдениетін білу мен құрметтеуді, туған жер туралы түсініктерді; әр түрлі еңбек түрлеріне және әртүрлі мамандықтағы адамдарға қызығушылықты қалыптасуын тәрбиелеу. «Әлеуметтік дағдыларды дамыту», «Қауіпсіз жол» орталықтарын құру.

Мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылығы көп қырлы болғандықтан, баланың қызығушылығын қолдап, жаңғыртып отырғанда ғана бала бойындағы шығармашылық әлеуетті ашуға ықпал етеміз. Осылайша, нәтижелі ұйымдастырылған заттық-дамытушы орта, балаларға қуаныш сезімін, балабақшаға деген жағымды қарым-қатынасын, балабақшаға келуге деген тілекті шақырады, жаңа әсерлер береді және білімдермен байытады. Белсенді шығармашылық әрекетті тудырады, мектепке дейінгі балалардың зияткерлік және әлеуметтік дамуына мүмкіндік беріп, баланың шығармашылық әлеуетін ашуға ықпал етері сөзсіз.

СИҢЫРЛЫ ТАБИҒАТ ӘЛЕМІНЕ САЯХАТ

САБАҒАТУЛАЕВА МЕРУЕРТ САБАҒАТУЛАҚЫЗЫ

Шығыс Қазақстан облысы Зайсан ауданы.

*"Күншуақ" жекеменшік бөбекжай
балабақшасының тәрбиешісі*

Мақсаты: Балаларға жер, су, ауа туралы түсінік беру.

Білімділік мақсаты: Судың сұйық зат екені, әр түрлі күйге ұшырап жаңбырға, қар, мұзға айналатынын түсіндіру.

Дамытушылық мақсаты: Тілдерін, танымдық белсенділіктерін дамыту.

Тәрбиелік мақсаты: Табиғатты қорғауға тәрбиелеу.

Іс –әрекет кезеңдері

Тәрбиешінің іс -әрекеті

Балалардың әрекеті

Мотивациялық-қозғаушылық

- Балалар ұйқыдан ояғанда даладан нені көресіңдер?

- Күнді, күннің нұрын көреміз.

- Күннің нұрын көргенде қалай қуанасыңдар?

- Далаға шыққанда жоғарыдан нені көреміз?

- Төменнен нені көреміз?

Ендеше балалар біз аспанға, жерге, күнге және келген қонақтарға жылы лебізімізбен сәлемдесейік.

Қайырлы таң көк аспан

Қайырлы таң алтын күн

Қайырлы таң асыл жер

Қайырлы таң қонақтар

Қайырлы таң достарым

Достарымды көргенде

Қуана қарсы аламын

Сәлем, сәлем, сәлем!

- Алақай! - деп қуанамыз.

- Жоғарыдан аспанды, бұлтты, күнді көреміз.

- Ағашты, үйді, жерді көреміз

Іздену-құрастыру

Тілді жаттықтыру:

Ер-ер-ер-дөңгелек жер

у-у-у-мөлдір су

уа-уа-уа-таза ауа

Балалар, осы жаттығуда сендер қандай сөздер естідіңдер?

II. Сурет бойынша әңгіме.

1. Педагог ыдыстағы топырақты көрсетеді.

- Мынау не? Яғни, жер бетіндегі топырақтан гүл, шөп, ағаш, т.б. өсімдіктер өсіп шығады.

2. Ауа. Ауа-көзге көрінбейді. (терезені ашып, ішке ауа енгізу).

Ауаны жұтып, терең дем аламыз.

3. Су. -Балалар, су бізге қажет пе? Не үшін? (-Суда нелер өмір сүреді?)

-Қандай су көліктері болады?

III. Тәжірибе.

Стакандағы суды жерге ағызу. Қандай дыбыс естиміз?

-Судың иісі бар ма? -Түсі бола ма?

-Ендеше, ыдыстағы суға темір салайық, көріне ме?

Яғни, су түссіз, мөлдір болады.

-Суға бояу қосайық. Түсі өзгерді ме? Қандай түс шықты?

Далада қар жатыр, күн жылынғанда қар, мұз еріп, суға айналады.

Ал, осы қарды (қарды көрсету) жылы жерге қойса, еріп, суға айналады,

мұздатқышқа салып қатырса, мұзға айналады.

(қарды алақанға салып, ұстап тұрып, еріп суға айналғанын көрсету).

IV. Сергіту сәті:

Сылдырлайды мөлдір су

Таза бетің, маңдайың.

Мөлдір суға қолың жу

Тазалықтың досы-

Жуынсаң сен, әрдайым

Су дегенің- осы.

V. Жұмбақ:

1) Көк аспанда қалқиды

Күннің көзін жабады. Ол не?

2) Қыста ғана болады

Ұстасаң қолың тоңады? (жер,су,ауа) (топырақ)

Балалардың жауабы

(балық, бақа, жылан т.б.) (қайық,кеме) (сылдырлайды) (өкрінеді).

(иіссіз) (бұлт) (қар)

Рефлексиялы-түзету

Сұрақ –жауап арқылы.

Балалар сабаққа жақсы қатысқандарың үшін сыйлық ала келдім

Қоштасу.

Қол ұстасып тұрайық.

Шеңберді біз құрайық

Көріскенше күн жақсы

Сау саламат болайы

МАЗМҰНЫ

- ОРЫНБАСАРОВА ГҮЛАЙХАН ҚАПИЗОЛЛАҚЫЗЫ
- ДЖАНАШЕВА ЖАЗИРА СЕЙСЕМБЕКОВНА
- ПАРЕН ГҮЛЗАДА АУЕЛҚЫЗЫ
- САБАҒАТУЛАЕВА МЕРУЕРТ САБАҒАТУЛАҚЫЗЫ